
STRATEGICKÝ PLÁN ČESKÉHO SVAZU OCHRÁNCŮ PŘÍRODY

Plánovací část

Ladislav Ptáček a Kristýna Pinkrová, 2023

Strategický plán byl schválen ÚVR ČSOP 9. 2. 2024, u Cíle 4.4. a Opatření 441 doplněno na jednání ÚVR ČSOP 25.1. 2025

Obsah

Obsah

Obsah	2
Úvod	4
Účel strategie	4
Komu je strategie určena.....	4
Řešitelský tým	4
Metodika.....	4
Další navrhovaný postup	5
Akční plán	5
Aktualizace strategie	5
Stanovení priorit prvního AP	6
Slovník použitých pojmů a zkratk.....	6
Oblast 1: Viditelnost organizace a utváření vnějšího obrazu	7
Cíl 1.1 Svaz má funkční systém PR	7
Cíl 1.2 Svaz vybuduje silnou značku, která je vidět a používá se na všech úrovních svazu	7
Cíl 1.3 Činnost svazu je vidět	7
Cíl 1.4 Svaz má dobré renomé u odborníků, organizací, osobností	7
Oblast 2: Péče o členy, příznivce a ZO	8
Cíl 2.1 Komunikujeme se členy a ZO pravidelně, pestře a moderně	8
Cíl 2.2 Členové a ZO vědí, kam se ve svazu obrátit o pomoc a informace	8
Cíl 2.3 Svaz má početnou základnu členů a příznivců	8
Cíl 2.4 Členové, včetně členů při ústředí, a příznivci mají možnost se aktivně zapojit do činnosti svazu	9
Cíl 2.5 ZO projevují sounáležitost s ČSOP	9
Cíl 2.6 Svaz plošně pokrývá území republiky sítí ZO	9
Oblast 3: Finanční a personální stabilita.....	10
Cíl 3.1 Svaz má diverzifikované finanční zdroje k naplnění svého poslání	10
Cíl 3.2 Svaz má funkční mechanismy pro pokrytí režijních nákladů	10
Cíl 3.3 Kancelář ÚVR a SMOP je odborně zdatná, stabilní s motivovanými zaměstnanci a dostatečnými kapacitami pro všechny potřebné profese	10
Oblast 4: Naplňování poslání	11
Cíl 4.1 Svaz vytváří podmínky a zázemí pro dobrovolnictví	11
Cíl 4.2 Svaz působí na lidi, aby poznávali přírodu a životní prostředí a chránili je ...	11

Cíl 4.3 Svaz spoluvytváří síť soukromých chráněných území.....	11
Cíl 4.4 Svaz zvyšuje pestrost krajiny jako celku a podílí se na její obnově a adaptaci na změnu klimatu	12
Cíl 4.5 Svaz podporuje zvyšování biodiverzity	12
Cíl 4.6 Svaz ovlivňuje právní, koncepční a strategické rámce v oblasti svého působení	12
Oblast 5: Struktura organizace.....	13
Cíl 5.1 Struktura svazu podporuje demokratické rozhodování a aktivitu členů, včetně většího zapojení členů do volebních procesů.....	13
Cíl 5.2 Struktura svazu umožňuje operativní rozhodování	13
Cíl 5.3 Struktura svazu je srozumitelná, přehledná a transparentní	13

Úvod

Účel strategie

Poslání svazu definují platné stanovy (par. 3, odst. 1) takto:

Hlavním posláním (účelem) ČSOP je ochrana a obnova přírody, krajiny a životního prostředí, environmentální výchova a podpora trvale udržitelného života.

V par. 3, odst. 2 stanovy uvádějí škálu činností, kterými svaz své poslání naplňuje.

Strategie svazu slouží pro stanovení priorit ve své další činnosti a pro alokaci zdrojů na příštích 10 let, tj. do roku 2034.

Komu je strategie určena

Strategie je určena pro celý svaz. V první řadě má posloužit ke **změnám v řízení organizace na ústřední úrovni**. Základním organizacím, které tvoří jádro svazu, jednak ukazuje směr, kterým se svaz jako celek chce dále ubírat, a jednak nabízí **inspiraci pro stanovení vlastních priorit na úrovni ZO**.

Pro naplnění strategie bude nezbytná maximální **podpora a aktivní zapojení členů a zaměstnanců** svazu na úrovni ústředí i základních organizací.

Získání a udržování této aktivní podpory je zodpovědností zejména svazových činníků na všech úrovních, protože oni dlouhodobě nesou největší díl odpovědnosti za fungování své organizace.

Řešitelský tým

Plán zpracoval **pracovní tým ČSOP** vedený Ladislavem Ptáčkem a Kristýnou Pinkrovou.

Za svaz se práce aktivně účastnili: Martina Skohoutilová (garant oblasti 1), Stanislava Bartošová (garant oblasti 2), Kateřina Červenková (garant oblasti 3), Jan Moravec (garant oblasti 4), Karel Kříž (garant oblasti 5), Magdalena Šídlová, Ondřej Kolouch, Ivan Bartoš, Yvonna Gailly, Jozef Zetěk, Renáta Kazdová, Marta Bryndová, Jan Kroča, Petr Stýblo, Libor Ambrozek a Milan Maršálek.

V rámci plánovací části strategie se **pracovní tým sešel** kromě dvoudenního workshopu v září na Balinách několikrát on-line: 4. a 16. 10., 6. a 20. 11. a 14. 12. 2023.

Garanti se navíc účastnili **projednávání s dotčenými orgány svazu** v průběhu listopadu a prosince 2023.

Za věnovaný čas, úsilí a odvedenou práci všem patří velký dík.

Metodika

Podkladem pro vznik plánu byla **analýza**, která proběhla v 1. pololetí roku 2023. Z ní vyplynulo pět **průřezových oblastí**, které měly být řešeny v rámci plánovací části. Výsledky analýzy i průřezové oblasti schválila ÚVR na svém jednání v Hostětíně 10. 6. 2023.

Následně na dvoudenním plánovacím workshopu řešitelského týmu 12.-13. 9. 2023 v

Balinách byly definovány **dlouhodobé cíle** za jednotlivé oblasti a byli stanoveni **garanti** pro další rozpracování opatření a projednání s příslušnými orgány svazu. Dlouhodobé cíle projednala a schválila ÚVR na svém jednání v Praze 7. 10. 2023. K těmto cílům řešitelský tým navrhl **opatření**, která v průběhu listopadu a prosince 2023 **garanti a zpracovatelé projednali s dotčenými radami, komisemi a kanceláří ÚVR**. Průřezové oblasti a dlouhodobé cíle byly stručně prezentovány také **Čestné radě ČSOP**.

Návrhy na významné změny opatření, které z této fáze vyplynuly následně projednal a rozhodl o jejich zohlednění pracovní tým.

Náměty, které by mohly být využity v další fázi, byly zaznamenány v **poznámkách pod čarou**. Tyto **poznámky nejsou předmětem schvalování**, ale mají posloužit ve fázi tvorby Akčního plánu jako inspirace. Poznámky k daným opatřením nejsou žádným způsobem vyčerpávající.

Další navrhovaný postup

ÚVR projedná a schválí navrhovaná opatření, čímž bude proces tvorby strategie uzavřen, a může začít její postupné uvádění v život.

Strategie určuje směr na období cca 10 let. **Konkrétní postup její realizace stanoví Akční plán (AP), který z navrhovaných 88 opatření v 5 oblastech vybere prioritní, pro jejichž realizaci v daném období se ÚVR rozhodne.**

Akční plán

Akční plán tvoří na své funkční období ÚVR v součinnosti se SMOP a KÚVR. První AP bude zpracován v roce 2024. Stanovené priority komunikují ÚVR a SMOP členům a ZO. **ÚVR pověří** věcně příslušné výkonné pracovníky či činovníky svazu, aby vybraná opatření rozpracovali a navrhli:

- konkrétní **kroky** vedoucí k jejich naplnění
- kdo za realizaci kroků ponese **zodpovědnost**
- **harmonogram**
- **indikátory hodnocení**
- přibližné **náklady**

Navržené kroky, zodpovědnosti, termíny, indikátory a náklady následně **schválí a kontroluje ÚVR**.

ÚVR na příštím Sněmu (poprvé v roce 2025) **zhodnotí plnění AP a strategie**. Sněm může doporučit strategické priority na další období. Bude ale především na nově zvolené ÚVR, KÚVR a SMOP, aby **priority na další období** společně konkretizovaly, na jejich základě vytvořily **nový AP na své volební období** a zajistily jeho naplňování.

Aktualizace strategie

Strategie je **živý dokument**, který je třeba udržovat aktuální. Aktualizace by měla nastat **nejpozději po 5 letech** a pokud dojde k neočekávaným změnám, na které by měla reagovat, i dříve.

Stanovení priorit prvního AP

Podkladem pro stanovení priorit prvního AP budou názory pracovního týmu na **důležitost a urgentnost jednotlivých opatření**, které jsou uvedeny v příloze 1. Vyhodnocení priorit strategie členy týmu.

Slovník použitých pojmů a zkratk

dárce - člen či nečlen ČSOP, který přispívá na svazové sbírky či posílá peněžní či majetkové dary přímo svazu

dobrovolník - člen či nečlen ČSOP, který se aktivně zapojuje do činnosti svazu ve svém volném čase a bez nároku na finanční odměnu

příznivec - nečlen ČSOP, s nímž je svaz v pozitivním vztahu, např. účastník akcí pořádaných ČSOP

ASZ - Asociace soukromého zemědělství

EC - ekocentrum

ESG - Environmental, social and corporate governance, Environmentální, sociální a správní faktory, soubor kritérií, na základě kterých se hodnotí udržitelnost a etika firem

FB - facebook

KEV - Komise ekologické výchovy

KOP - Komise ochrany přírody

KÚVR - kancelář Ústřední výkonné rady

MOP - Mladí ochránci přírody

PR - public relations, vztahy s veřejností

PS - pozemkový spolek

RNPS - Rada Národního pozemkového spolku

SMOP - Sdružení mladých ochránců přírody

SVOL - Sdružení vlastníků obecních lesů

ZO - základní organizace

ZS - záchranná stanice

Oblast 1: Viditelnost organizace a utváření vnějšího obrazu

Garantem oblasti byla Martina Skohoutilová, návrhy opatření byly projednány s Radou pro PR 29. 11. 2023.

Cíl 1.1 Svaz má funkční systém PR

Opatření 111: Vytvořit PR plán ve spolupráci s profesionály

Opatření 112: Získat do týmu PR manažera

Cíl 1.2 Svaz vybuduje silnou značku, která je vidět a používá se na všech úrovních svazu

Opatření 121: Vytvořit strategii značky ČSOP

Opatření 122: Revidovat závazná a doporučující pravidla pro používání loga a grafických materiálů pro ZO, členy a partnery ČSOP

Opatření 123: Nabízet ZO možnost zpracování grafických výstupů kanceláří ÚVR

Cíl 1.3 Činnost svazu je vidět

Opatření 131: Vytvořit pravidla pro on-line/off-line komunikaci činnosti ČSOP - viz též Opatření 111 a 121

Opatření 132: Průběžně aktualizovat roční mediální plán zaměřený na klíčová témata

Opatření 133: Nastavit mechanismus k získávání mediálně atraktivních a použitelných informací ze ZO - viz též Opatření 112

Opatření 134: Prezentovat a medializovat veřejná vystoupení a důležitá jednání zástupců svazu

Opatření 135: Aktivně nabízet ZO a členům aktuality ze svazu ke sdílení

Cíl 1.4 Svaz má dobré renomé u odborníků, organizací, osobností

Opatření 141: Aktivně se zapojovat do veřejného dialogu

Opatření 142: Prohlubovat spolupráci s orgány a organizacemi ochrany přírody na věcech společného zájmu

Opatření 143: Prezentovat ČSOP jako transparentní organizaci, která efektivně spravuje své finanční prostředky a dodržuje etické, sociální a environmentální standardy.

Opatření 144: Zastřešovat a rozvíjet programy otevřené i pro další podobně zaměřené organizace

Oblast 2: Péče o členy, příznivce a ZO

Garantem oblasti byla Stanislava Bartošová, návrhy opatření byly projednány s kanceláří ÚVR 16. 11. a Radou SMOP 29. 11. 2023

Cíl 2.1 Komunikujeme se členy a ZO pravidelně, pestře a moderně

Opatření 211: Pravidelně informovat členy a příznivce o činnosti organizace

Opatření 212: Nabízet materiály ZO ke sdílení na sítích a dalších kanálech - viz též Opatření 253

Opatření 213: Využívat k informování členů, příznivců a ZO dostupné komunikační kanály

Opatření 214: Posílit ze strany ústředí osobní kontakt se členy a ZO - viz též Opatření 253

Opatření 215: Zajistit maximum elektronických kontaktů na členy, včetně členů ZO

Cíl 2.2 Členové a ZO vědí, kam se ve svazu obrátit o pomoc a informace

Opatření 221: Aktivně zjišťovat poptávku po různých tématech a vhodně kombinovat s nabídkou

Opatření 222: Vytvořit síť odborníků na různé oblasti

Opatření 223: Vytvořit a propagovat platformy pro neformální síťování

Opatření 224: Sestavit "startovní informační balíček" pro nově vznikající ZO

Cíl 2.3 Svaz má početnou základnu členů a příznivců

Viz také Oblast 1 - Viditelnost organizace a utváření vnějšího obrazu.

Opatření 231: V oblasti péče o členy a příznivce posilovat vzájemnou součinnost, koordinaci a propojení ústředí ČSOP a Sdružení mladých ochránců přírody (SMOP).

Opatření 232: Aktivně nabízet členům, kteří odcházejí ze ZO, členství při ústředí, případně jiné formy zapojení

Opatření 233: Vytvářet nabídku aktivit a prostor pro zapojení mladých členů

Opatření 234: Ve spolupráci s vedoucími oddílů oslovovat mladé členy končící v oddílech MOP s nabídkou možností členství a dalších forem zapojení do činnosti svazu

Opatření 235: Aktivně nabízet členství při ústředí a další možnosti zapojení návštěvníkům akcí, zejména těch, které pořádá svaz

Opatření 236: Redefinovat členské výhody pro všechny kategorie - viz též Opatření 316

Opatření 237: Využívat programové aktivity a další akce svazu k získání kontaktů na příznivce

Opatření 238: Systematicky pracovat s příznivci a pečovat o ně

Cíl 2.4 Členové, včetně členů při ústředí, a příznivci mají možnost se aktivně zapojit do činnosti svazu

Viz také Cíl 5.1. Struktura svazu podporuje demokratické rozhodování a aktivitu členů, včetně většího zapojení členů do volebních procesů

Opatření 241: Vytvářet příležitosti pro zapojení členů a informovat je o nich

Opatření 242: nabízet mladým lidem možnosti aktivního zapojení do činnosti, i bez nutnosti členství - viz též Opatření 262

Cíl 2.5 ZO projevují sounáležitost s ČSOP

Viz také Cíl 1.2. Svaz vybuduje silnou značku, která je vidět a používá se na všech úrovních svazu

Opatření 251: Pozitivně motivovat ZO, aby na svých akcích, objektech, webech a ve své komunikaci dostatečně propagovaly značku ČSOP. K tomu vytvořit odpovídající nabídku kvalitních propagačních materiálů, předmětů a produktů - viz též Opatření 311

Opatření 252: Do celosvazových akcí maximálně zapojovat ZO, a tak posilovat jejich identifikaci s ČSOP

Opatření 253: Sdílet se ZO informace, poskytovat servis, posílit osobní kontakt - viz též Opatření 212, 214.

Cíl 2.6 Svaz plošně pokrývá území republiky sítí ZO

Opatření 261: Připravit a zveřejnit článek "Proč založit ZO ČSOP a jak na to"

Opatření 262: Vytvořit metodiku práce s neformálními skupinami jako možného předstupně ZO

Opatření 263: Identifikovat bílá místa na mapě, oslovit konkrétní potenciální zakladatele a pomoci jim v místě organizovat akce a oslovovat zájemce o spolupráci.

Oblast 3: Finanční a personální stabilita

Garantem oblasti byla Kateřina Červenková, návrhy opatření byly projednány s kanceláří ÚVR 16. 11. 2023, dále s odborníky Petrem Stýblem, Pepou Zet'kem, Karlem Křížem a Jitkou Řihovou

Cíl 3.1 Svaz má diverzifikované finanční zdroje k naplnění svého poslání

Opatření 311: Vytvořit nabídku vlastních atraktivních výrobků, služeb kanceláře ÚVR a reklamy a nabízet je ZO, případně i mimo svaz.

Opatření 312: Zhodnocovat aktuální finanční přebytky.

Opatření 313: Provést audit činností s cílem identifikovat možné úspory

Opatření 314: Vytvořit nástroj na systematickou tvorbu rezerv

Opatření 315: Pokračovat v jednání s veřejnou správou a dalšími finančními zdroji o podpoře programů využívaných pro naplnění poslání svazu

Opatření 316: Provést analýzu systému členských příspěvků a jejich využití a navrhnout úpravu - viz též Opatření 236

Opatření 317: Zajistit kvalitní fundraisera/y

Opatření 318: Vytvořit finanční plán s cílem postupně zajistit nezávislost na státních zdrojích financování

Cíl 3.2 Svaz má funkční mechanismy pro pokrytí režijních nákladů

Opatření 321: Podílet se na úpravě pravidel pro sbírky v ČR s cílem zvýšit povolený podíl režijních nákladů

Opatření 322: Vyčíslit potřebnou výši režijních nákladů a věrněji komunikovat hospodaření organizace ve výroční zprávě

Opatření 323: Najít nové a využít stávající možnosti a nástroje pro získávání prostředků, které nejsou vázané na konkrétní účel - viz též Cíl 3.1

Cíl 3.3 Kancelář ÚVR a SMOP je odborně zdatná, stabilní s motivovanými zaměstnanci a dostatečnými kapacitami pro všechny potřebné profese

Opatření 331: Stanovit jako prioritu zajištění platů a odměn pracovníků kanceláře ÚVR a SMOP odpovídající úrovni mezd v ČR

Opatření 332: Pečovat systematicky o rozvoj zaměstnanců, vč. ředitele

Opatření 333: Stanovit systém benefitů pro zaměstnance kanceláře

Oblast 4: Naplňování poslání

Garantem oblasti byl Jan Moravec, návrhy opatření byly projednány s kanceláří ÚVR 16. 11. 2023, Radou SMOP 29. 11., RNPS 12. 12., KOP 13. 12. a KEV 14.12.

Cíl 4.1 Svaz vytváří podmínky a zázemí pro dobrovolnictví

Opatření 411: Nastavit procesy uvnitř svazu tak, aby umožňovaly plnohodnotné zapojení i čistě dobrovolnických ZO / členů

Opatření 412: Vytvořit metodiku pro práci s dobrovolníky s využitím příkladů dobré praxe

Opatření 413: Rozvíjet systém sdílení nabídky a poptávky dobrovolnické pomoci, a to jak na úrovni individuálních dobrovolníků, tak na úrovni dobrovolníků firemních

Cíl 4.2 Svaz působí na lidi, aby poznávali přírodu a životní prostředí a chránili je

Opatření 421: Rozvíjet a posilovat vzdělávací aktivity zejména pro děti a mládež (nečleny svazu) zaměřené na ochranu a obnovu přírody, krajiny a životního prostředí a na podporu trvale udržitelného života

Opatření 422: Využívat plně potenciálu aktivit svazu k osvětě o důležitosti, možnostech a způsobech ochrany přírody v celé šíři problematiky, včetně ochrany biotopů či pestrosti krajiny

Opatření 423: Zapojit děti v rámci MOP i ZO do praktické ochrany a poznávání přírody

Opatření 424: Koncipovat programy a aktivity svazu tak, aby v maximální možné míře představovaly veřejnosti problematiku ochrany přírody a životního prostředí přímo v terénu a v maximální možné míře inspirovaly veřejnost k osobnímu zapojení

Opatření 425: Rozvíjet vzdělávací a osvětové aktivity pro specifické cílové skupiny

Opatření 426: Přípravovat tematické kampaně k aktuálním problémům, do kterých by byly zapojeny všechny složky a zařízení svazu

Opatření 427: Podporovat Národní síť záchranných stanic a využívat její potenciál k působení na veřejnost.

Cíl 4.3 Svaz spoluvytváří síť soukromých chráněných území

Opatření 431: Rozvíjet program pozemkových spolků s důrazem na stabilitu a dlouhodobou udržitelnost činnosti spolků

Opatření 432: Vyřešit otázku péče o lokality s přímou vazbou na svaz v místech, kde případně zanikne spravující PS

Opatření 433: Navrhnout komunikační strategii programu Místo pro přírodu

Cíl 4.4 Svaz zvyšuje pestrost krajiny jako celku a podílí se na její obnově a adaptaci na změnu klimatu

Opatření 441: Poskytovat metodickou a právní pomoc zapojování ZO či členů do realizace projektů obnovy krajiny a související problematiky ÚSES, pozemkových úprav, územního plánování a správních řízení

Opatření 442: Rozvíjet celosvazové programy směřované do volné krajiny, případně vytvořit nové

Opatření 443: Rozšířit spolupráci s vlastnickými sdruženími

Opatření 444: Působit na vlastníky a uživatele pozemků s cílem zlepšit stav a způsob obhospodařování pozemků

Opatření 445: Zajistit metodickou pomoc s různorodými opatřeními v krajině s příklady dobré praxe

Cíl 4.5 Svaz podporuje zvyšování biodiverzity

Opatření 451: Průběžně zajišťovat osvětu mezi veřejností i dovnitř svazu ohledně potřeby a vhodného provádění aktivního managementu přírodně cenných ploch, a to včetně alternativních metod - viz též Cíl 4.2

Opatření 452: Zajistit školení o vhodných a nevhodných opatřeních pro podporu konkrétních druhů či skupin druhů pro lidi působící v terénu i pracovníky ekocenter, kteří mohou tyto informace dále šířit mezi laickou veřejností - viz též Cíl 4.2

Opatření 453: Vytipovat a podporovat aktivity v ochraně biodiverzity vhodné pro zapojení dětí

Opatření 454: Připravit veřejné osvětové kampaně vysvětlující, jak a v čem je problematické vnášení cizích organismů do přírody - viz též Cíl 4.2

Opatření 455: Aktivně vtahovat vlastníky a uživatele pozemků do ochrany biodiverzity na soukromých pozemcích v rámci programu pozemkových spolků a jiných programů, nejen přebírat péči o jejich pozemky

Opatření 456: Rozvíjet smysluplné programy občanské vědy

Opatření 457: Podpořit metodicky a právně účast ZO ve správních řízeních a další formy komunikace a spolupráce s veřejnou správou s cílem ochrany biodiverzity

Cíl 4.6 Svaz ovlivňuje právní, koncepční a strategické rámce v oblasti svého působení

Opatření 461: Zajistit průběžné sledování dění v oblasti tvorby legislativy a dostatečné personální kapacity k jeho připomínkování a lobbingu

Opatření 462: Hledat oblasti společných zájmů a možnosti společného postupu s dalšími subjekty

Opatření 463: Zajistit účast zástupců svazu ve vybraných konzultačních a návrhových řízeních a skupinách

Oblast 5: Struktura organizace

Garantem oblasti byl Karel Kříž, návrhy opatření byly projednány s kanceláří ÚVR 16. 11. 2023

Cíl 5.1 Struktura svazu podporuje demokratické rozhodování a aktivitu členů, včetně většího zapojení členů do volebních procesů

Opatření 511: Zajistit, aby jednání, s výjimkou Sněmu a ÚVR, mohla probíhat hybridně

Opatření 512: Zajistit, aby hlavní body programu jednání ÚVR a komisí byly předem zveřejněny. Každý člen má možnost navrhnout svolavatelí bod jednání

Opatření 513: Připravit změnu stanov a volebního mechanismu umožňující zastoupení členů při ústředí v ÚVR

Opatření 514: Připravit změnu stanov a volebního mechanismu zjednodušující způsob volby delegátů Sněmu

Cíl 5.2 Struktura svazu umožňuje operativní rozhodování

Opatření 521: Umožnit, s výjimkou sněmu ČSOP, hlasování per rollam

Opatření 522: Vyřešit operativnost zajištění nezbytných úkonů statutárních zástupců

Cíl 5.3 Struktura svazu je srozumitelná, přehledná a transparentní

Opatření 531: Provést revizi modelu fungování a funkčnosti současných komisí, rad, pracovních skupin

Opatření 532: Zavést srozumitelnější názvy jednotlivých orgánů struktury svazu

Opatření 533: Vytvořit mapu struktury rozhodování